

TRYGGE SAMFUNN

TIDSSKRIFT FOR KVINNERS FRIVILLIGE BEREDSKAP (KFB) NR 4 2014

Tema:

Sikkerhet og forventninger

- Vi må ikke glemme mestringsaspektet
- Mat og vann er grunnleggende for samfunnssikkerheten
- Personvernet utfordres i et høyteknologisk samfunn

Garantier – tvilsomt!

STYRELEDER ANNE-LISE JOHNSEN

Vi har vel alle hørt Aristoteles sitt utsagn om at det er sannsynlig at noe usannsynlig skjer. Det er jo grunnlaget for alt beredskapsarbeid. Det hadde vært et ønske for alle og enhver at du fikk garanti for god helse, trygge biler, gode venner eller for øvrig alt mellom himmel og jord. Slik er det ikke, og det er en garanti! Vi lever i en spennende verden hvor alt går bare forttere og forttere fra det ene til det andre. Vi som enkeltmennesker er lite endringsvillige. Det tror jeg er en viktig ting å ha klart for seg. Det er vanskelig å venne seg til nye ting og ordninger, ja det kan rett ut sagt være noen som får fobi mot endringer. Da er det ikke enkelt å tenke beredskap, for alt her dreier seg om endring og læring og viderefremming av kunnskap, ideer og livs-

nødvendig fokus på at det alltid vil være noe nytt å lære.

Ønsker vi garantier så blir de i beste fall kun i negativ forstand. Det er helt sikkert at vi ikke kan få sikkerhet for verken liv, helse, lave renter eller gode kjøleskap. Et sikkert samfunn finnes ikke. Vi skal leve vårt liv i spennet mellom fødsel og død. Det er bare et spørsmål om hva vi kan fylle inn i rammen. Bildet vil helt sikkert få mange mørke felt, men det er oss gitt en mulighet til å påvirke vårt eget liv med litt livskunst, glede og fargene må vi helst bidra til selv. Det er god beredskap å ha fokuset rettet fremover, nesen rett veg, altså fremover og verken nedover eller i været. Rundt neste sving finnes en utfordring og det er dem vi lærer av.

Forventningens felle

REDAKTØR JAN ERIK THORESEN

I dagens velferds-Norge er forventningene høye. Helst skal alt gå oppover, i verste fall bortover, men aldri nedover. Omsorgsfullt beleiret som vi er av offentlig påpasselse i alle slags former er det kanskje ikke så rart at vi sløves og sakte synker ned i en seng av likegyldighet. Der legger vi oss vel til rette og bretter over oss et teppe av oppgittethet. Fy søren så kronglete alt er blitt! PC'n er blitt hacket, smarttelefonen er utladet, noen prøver å rappe identiteten vår, vi overvåkes nær sagt hvor vi enn ferdes – og attpå til blir vi mobbet på Facebook for noen bilder vi tilfeldigvis la ut for noen år siden. Nei, verden er ikke grei.

I dette nummer av Trygge Samfunn stiller vi spørsmål om hvor trygt vi egentlig kan forvente at samfunnet kan være. Vi har spurt fremtredende personer innen ulike arenaer. Svarene er entydige. Enkeltindividet lever i en hverdag preget av digital sårbarhet så

det holder. Men ikke bare det. Flom og ras, Putins sabelrasling, Ebola, tog som hverken kommer eller går. Ja, det mye å bekymre seg over. Og mens dette skrives er det sikkert en eller annen gluping som finner opp enda et digitalt leketøy. Men plutselig går strømmen og vi blir sittende i mørket.

Kanskje er det da tid for refleksjon? Løfte blikket fra nettbrettet der det ikke lenger er noe å se. Tenke over om det er noe vi har forsømt i vår travle vei gjennom livet. Hva med bruksanvisninger vi har kastet? Alle de gode rådene vi har valgt ikke å lytte til? Tankene bør kretse om vår egen holdning, vårt eget engasjement, vårt eget bidrag til et trygt samfunn. Vi må slutte å være naive, komme oss ut av likegyldigheten og innse at vi selv må ta ansvar. Ingen kjede er sterkere enn det svakeste ledd.

Banalt, men likevel sant.

Kvinnens Frivillige Beredskap

Utgiver

Kvinnens Frivillige Beredskap (KFB)

Besøksadresse: Skippergt. 17
Postadresse: Pb 694 Sentrum 0106 OSLO
www.kfb.no
E-post: kfb@kfb.no
Telefon: 22 47 82 60
Faks: 22 42 85 52

Redaktør

Jan Erik Thoresen
E-post: redaksjon@kfb.no
Mobil: 908 31 362

Redaksjonskomité

Anne-Lise Johnsen, Hanne G. Garder
og Jan Erik Thoresen

Utgivelser

Tidsskriftet utgis fire ganger i året
Oppslag: 7 300 eks.

ISSN 1890-5285

Abonnement

Tidsskriftet sendes gratis til interesserte.
Abonnement kan tegnes ved å sende en melding til sekretariatet i KFB.

Innhold

Stoff fra tidsskriftet eller våre websider kan brukes fritt ved angivelse av kilde. Artikler og debattinnlegg sendes redaksjonen. De som ønsker innsendt stoff og bilder i retur må angi returadresse tydelig. Innholdet i signerte artikler står for forfatterens eget syn, og representerer nødvendigvis ikke KFBs offisielle mening.

Grafisk produksjon

Design: Aina Griffin
Layout: Sandvik design
Trykk: 07 Gruppen
Forsidefoto: iStock

KFB har som formål å styrke landets beredskap ved å:

Spre opplysning om Norges totalforsvar og beredskap.

Arbeide for å styrke det sivile samfunns muligheter til å møte krisesituasjoner i fred eller krig.

Søke å høye og samordne medlemsorganisasjonenes innsats i beredskapssammenheng.

Fremme samarbeidet mellom disse organisasjonene og beredskapsmyndighetene.

KFB vil arbeide for å gjøre det norske samfunnet mer robust og mindre sårbart i en krisesituasjon, med vekt på kvinners perspektivet.

aktuell:

Direktør Benedicte Bjørnland,
PST

– Lagring av stordata er sensitivt

Foto: PST

– Beslutninger om hvilke verktøy Politiets Sikkerhetstjeneste skal ha må tas på bakgrunn av en vurdering av hva samfunnet vil oppnå. Det er vår oppgave å synliggjøre hva vi mener er nødvendige metoder for å nå de mål samfunnet har satt, sier PST-direktør Benedicte Bjørnland. Hun medgir at forslaget om lagring av stordata umiddelbart kan vekke negative assosiasjoner.

AV JANERIK THORESEN

Politiets Sikkerhetstjeneste har fremmet et lovforsalg som vil gjøre det mulig for tjenesten å samle og lagre såkalt stordata. Det dreier seg om store mengder data som innhentes for det formål å skape overordnede grunnlag for analyser og identifisere trender og utfordringer, uten at innsamlingen er rettet mot enkeltindivider.

– I kjølvannet av terroranslagene 22. juli 2011 ble det blant annet i 22. juli kommisjonens rapport uttalt en forventning om at PST «skal følge med på ekstremistiske nettsider». Så ble dette i Stortingsmelding 21, som var en oppfølging av 22. juli kommisjonens rapport, videreført ved at en uttalelse om at PST skal ha «optimal bruk av åpne bilder». Dersom PST skal møte denne forventningen vil dette medføre overvåking i en eller annen form. Bruken av stordata er en måte å automatisere og å «følge med på» uten å rette fokus mot enkeltindivider. For PST vil det innebære en mulighet til å

kunne bli bedre på å planlegge vår innsats, ha riktig fokus til enhver tid og være mer presis i vårt individrettede arbeid, sier direktør Benedicte Bjørnland.

STRENGT REGULERT

All behandling av personopplysninger i PST er strengt regulert, noe som er særlig viktig i en tjeneste hvor det ikke er innsyn for den enkelte og som er gitt vide hjemler for integritetskrenkende inngrep.

– Det er verdt å merke seg at det ikke skal være et individfokus ved bruk av stordata. I juridisk forstand vil opplysningene likevel kunne knyttes til enkeltindivider og regelverket om behandling av opplysninger i PST vil derfor gjelde. Med en forventning om at PST skal «følge med» står vi da overfor en kollisjon mellom muligheter og begrensninger hvor dagens regelverk ikke tar opp i seg de utfordringer bruk av stordata gir. Kort sagt er reglene for kvalitet og kontroll de samme for

stordata som for den øvrige individrettede informasjonsbehandlingen i PST. Bare mengden alene gjør det til en umulighet å oppfylle disse kravene, framholder Benedicte Bjørnland.

PERSONVERNUTFORDRINGER

Et forslag om lagring av stordata kan umiddelbart vekke assosiasjoner til en samfunnsorganisering nordmenn ikke vil være en del av.

– Ja, en sikkerhetstjenestes bruk av stordata vil medføre åpenbare personvernutfordringer. Det ligger likevel til vår oppgave å peke på de områder hvor forventninger og muligheter ikke stemmer overens. Dette er et slikt område. I en debatt om slike muligheter skal gis vil det være avgjørende å finne gode sikkerhetsmekanismer som sikrer at bruk av stordata kun skjer på et overordnet nivå og ikke rettet mot enkeltindivider, understreker PST-direktør Benedicte Bjørnland.

Forsvarssjefen Haakon Bruun-Hanssen og forsvarsminister Ine Eriksen Søreide.

Foto: Forsvarets mediesenter

ØNSKER MER RESSURSER TIL FORSVARET

Den sikkerhetspolitiske situasjon rundt Norge endrer seg. Det innebærer at Forsvaret må ta grep for å møte nye trusler. Et fagmilitært råd skal fremlegges i oktober neste år.

I 2015 skal det holdes en åpen prosess internt i Forsvaret parallelt med en offentlig, bred debatt. Dette skal danne grunnlag for det fagmilitære råd forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen skal fremlegge for norske politikere

– Vi har vært vitne til Russlands ulovlige annektering av Krim og intervensjonen i Ukraina i tillegg til fremveksten av ekstreme terrororga-

nisasjoner. Det må foretas en kursendring for å kunne forbli relevante, sier Bruun-Hanssen.

Han ser frem til å bruke det neste året til å utarbeide sitt fagmilitære råd. Rådet blir et viktig grunnlag når regjeringen skal legge frem en ny langtidsplan for forsvarssektoren. Planen skal presenteres for Stortinget våren 2016.

NORDOMRÅDENE VIKTIGE

– Russlands aggresjon og militærkraft endrer det sikkerhetspolitiske bildet. Det gir også nordområdene ny dynamikk. Selv om det ikke er noen direkte trusler i nordområdene i dag, kan problemer andre steder forplante seg til våre nærområder, sa forsvarsminister Ine Eriksen Søreide på en pressekonferanse i Forsvarsdepartementet. Hun understreket at det kunne bli behov for tøffe prioriteringer og at en måtte ha mot til å endre og til å ta vanskelige valg samtidig som Forsvaret er avhengig av tilstrekkelige og langsiktige rammer.

MER RESSURSER

– Både ressurser og militære kapasiteter er noe av det som skal vurderes i det fagmilitære råd. Det er på det rene at Forsvaret har for lav bemanning slik det er i dag, påpeker forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen.

FORSVARSSJEFENS FAGMILITÆRE RÅD (FMR)

- Er forsvarssjefens råd for den videre utvikling av Forsvaret. Rådet er et oppdrag fra forsvarsministeren til forsvarssjefen.
- Rådet er en analyse av hvordan og med hvilke strukturer Forsvaret best kan løse sine oppgaver i fremtiden.
- Arbeidet ledes av forsvarssjefenes strategiske planstab, og de ulike fagmiljøene blir bidragsytere i utredninger innenfor sine fagfelt.
- Oppdraget ble gitt 1.oktober 2014 og rådet skal leveres forsvarsministeren 1. oktober 2015. Det skal danne grunnlag for regjeringens langtidsplan for forsvarssektoren. Planen skal legges frem for Stortinget våren 2016.

BEDRE INFORMASJONSFLYT

En evaluering av politirådene viser at samarbeidet bidrar til bedre informasjonsflyt mellom politi og kommunene.

– Hensikten med å evaluere politirådene var blant annet å få økt kunnskap om samarbeidet mellom politi og kommune, og få svar på om det bidro til å forebygge kriminalitet. Svarene rapporten har gitt oss er at dette fungerer godt. Både politiet og kommunene gir uttrykk for stor tilfredshet med politirådssamarbeidet, sier justis- og beredskapsminister Anders Anundsen i en kommentar.

Rapporten viser til at deltakerne i politirådene mener at dette arbeidet gir økt kunnskap om og felles forståelse for utfordringer i lokalsamfunnet. Den viser også at SLT-modellen (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak) kan være meget betydningsfull for arbeidet til politirådet. Den bidrar til god integrering mellom rådene og øvrig kriminalitetsforebyggende arbeid.

– Det handler om å vite hvor skoen trykker. Her viser politirådene seg å være viktige. Samtidig gir rapporten en rekke anbefalinger for å videreutvikle politirådene. Det skal vi ta med oss i det videre arbeid, understreker justis- og beredskapsministeren.

Ordningen med politiråd har fått meget stor utbredelse. Ved inngangen til 2014 hadde politiet etablert politiråd med rundt 400 av landets kommuner.

NY VEILEDER I RISIKO- OG KRISEKOMMUNIKASJON

Den nye veilederen er utarbeidet av Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) og skal være et rådgivende dokument for både statlige og regionale myndigheter, kommuner og private virksomheter.

– Alle større hendelser og kriser medfører behov for god kommunikasjon. Krisekommunikasjon er en nødvendig del av den helhetlige krisehåndteringen, og er et viktig virkemiddel for å redusere konsekvensene av en uønsket hendelse, sier avdelingsdirektør Per Brekke i DSB under introduksjonen av veilederen.

Den skal kunne benyttes uten at en har stor kunnskap og erfaring med risiko- og krisekommunikasjon, og det er lagt vekt på å utarbeide konkrete tips og råd. Veilederen tar for seg hele kjeden fra planprosess til håndtering, og har dessuten flere avsnitt om aktuelle temaer som sosiale medier, pårørendehåndtering og intern kommunikasjon.

Slik ser veilederen ut.
Den kan lastes ned fra www.dsb.no

Tiltak ved atomhendelser

De nordiske strålevernmyndighetene har samlet seg om et felles rammeverk for tiltak som skal beskytte liv, helse, miljø og andre samfunnsinteresser ved en atomhendelse.

Rammeverket omfatter både nasjonale og utenlandske hendelser, ulykker og vilde handlinger. Blant tiltakene som beskrives er innendørsopphold, evakuering, næringsmiddeltiltak, avfallshåndtering og fjerning av forurensning. Det er myndighetene i Danmark, Island, Finland, Norge og Sverige som har utviklet og vedtatt det nye rammeverket. Det inneholder praktisk anvendelse av tiltak som baserer seg på internasjonale anbefalinger.

– Alvorlige atomhendelser kan ha direkte eller indirekte konsekvenser for mange land og felles kriterier danner grunnlaget for robuste beslutninger og gode råd til befolkningen, sier seksjonssjef Eidri Holo i Statens Strålevern.

Det felles nordiske rammeverket vil være et godt verktøy for Kriseutvalget for atomberedskap som har ansvaret for atomberedskapen i Norge.

Forventer oppfølging

I februar utga Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) rapporten «Sydhavna (Sjursøya) – et område med forhøyet risiko». Rapporten konkluderer blant annet med at mange ulike og risikofylte aktiviteter er lokalisert på et lite geografisk område uten at det foreligger noen samlet vurdering av hvordan disse påvirker hverandre.

– I rapporten gir vi 19 konkrete anbefalinger for hvordan risikoen i området kan reduseres. Nå forventer vi at hver enkelt virksomhet og myndighet følger opp, sier direktør Jon A. Lea i DSB.

Direktoratet har bedt om tilbakemelding på hvordan hver enkelt anbefaling følges opp med hensyn til gjennomførte og planlagte tiltak, og eventuelt hvorfor tiltak ikke er gjennomført. Fristen er 15. januar 2015.

SAMARBEIDER OM ARKTIS

Som en følge av at havisen smelter i Arktis øker sikkerhetsutfordringene. Elleve land har vært samlet i Arctic Security Forces Roundtable for å diskutere.

Offiserer fra elleve land har vært samlet på Sortland under ledelse av United States European Command og Forsvarsstaben for å utveksle kunnskap om maritim sikkerhet og å videreutvikle samarbeid mellom landene som har interesser og ansvansområder i Arktis.

– Jeg regner med at vi i årene som kommer vil se flere turister i Arktis. Cruisetrafikken vil utgjøre det største

antallet, men vi vil trolig også se et bredere spekter av turister, sa Jonny Didriksen, politisk rådgiver ved Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) i sitt foredrag under konferansen. Didriksen påpekte videre at i tillegg til økt turisme ville fiskeaktivitet, økt olje- og gassaktivitet samt økt maritim varetransport bidra til mer aktivitet i området.

ØKT ULYKKESRISIKO

Med større aktivitet øker sjansen for ulykker. Dersom et cruiseskip havarerer i de øde havområdene nord på kloden er det de militære styrker som er best egnet til å utføre søk- og redningsaksjoner, ettersom de har både kunnskap og ressurser.

I 1989 seilte det russiske cruiseskipet «Maxim Gorkij» inn i et isflak utenfor Spitsbergen. Under konferansen beskrev operasjonsoffiser Solve Tanke Hovden den dramatiske redningsoperasjonen hvor kystvaktskipet «Senja», sammen med redningshelikoptre, reddet over 800 passasjerer. Ingen menneskeliv gikk tapt.

I dag har cruiseskipene som seiler i Arktis, plass til langt flere passasjerer og de seiler i områder som tidligere var dekket av is. Langt unna folk. Samtidig har enkelte av landene som har interesser i området færre kapasiteter og mindre penger på budsjettet enn tidligere.

DELER ERFARINGER

Under konferansen diskuterte deltakerne blant annet hvordan de kan lære av tidligere hendelser og hvordan de sammen kan utvikle felles prosedyrer som skal kunne gjøre redningsarbeidet lettere.

– Denne samlingen av fagfolk er en god mulighet for forsvarsorganene i de forskjellige nasjonene til å finne måter å støtte de sivile myndigheter på, dele ideer og samarbeide, snakke om erfaringer og fokusere på hvordan vi kan jobbe sammen om fremtidige utfordringer i Arktis, sa generalmajor Randy Kee, sjef for plan- og strategiavdelingen ved United States European Command.

Arctic Security Forces Roundtable har blitt avholdt årlig siden 2011. Neste års konferanse vil finne sted på Island.

Foto: iStock

NYTT BEREDSKAPSSENTER

Konseptutvalget i Politidirektoratet (POD) har sluttført sin utredning om hvordan politiets nasjonale beredskapsressurser bør innsettes og plasseres.

I utredningen om nytt beredskaps-senter lanseres Grønmo som alternativ lokalisering til Alna. Begge steder ligger i utkanten av bykjernen i hovedstaden.

I en kommentar til utredningen påpeker justis- og beredskapsminister Anders Anundsen at Grønmo-alternativet gir flere muligheter enn det er plass til på Alna.

– Dette er et nytt og spennende alternativ som, sammen med skisseprosjektet på Alna, vil være grunnlag for regjeringens videre behandling, sier justis- og beredskapsministeren.

Konseptutvalgutredningen omfatter vurdering av ulike konsepter for samlokalisering av Beredskapstropen, Bombegruppen, Krise- og gisselforhandlertjenesten og Helikoptertjenesten hvor disse både kan samtrene og være i beredskap. Utvalget har også sett på hvordan en kan få

best mulig utetrening på samme område. Beredskaps-senteret skal være dimensjonert for trening og metodeutvikling innen politioperative fagdisipliner i henhold til det til enhver tid gjeldende trusselbilde. Konseptet som foreslås inneholder fasiliteter som gjør at de nasjonale beredskapsressursene kan bo på senteret. Samlet gir dette økt responskvalitet og redusert responstid for de nasjonale beredskapsressursene.

– Vi er godt fornøyd med at det nå er kommet en grundig vurdering av ulike alternativer. Gjennom denne utredningen har vi fått frem et godt alternativ for videre diskusjon om ambisjonsnivået for et beredskaps-senter. Dette vil danne grunnlag for senere beslutning, sier politidirektør Odd Reidar Humlegård.

Inspiserte Heimevernet

– Viktig for meg å ha kontakt med dem som utøver Forsvarets oppgave til daglig, sier forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen.

– Trusselbildet mot samfunnet endrer seg stadig. Det stiller nye krav til Heimevernet, påpekte Forsvarssjefen da han besøkte Øvelse Djerv ved Brevik havn.

Distriktssjef i HV03, oberstløytnant Vidar Dahl, førte admiralen omkring ved Brevik havn. Rundt dem sto HV-soldater. De hadde sikret havneområdet, som under Øvelse Djerv og NATO-øvelsen Noble Ledger, er definert som militært område. De som øver og trener med Heimevernet er mennesker som til daglig er i det sivile.

– Det er dem vi setter inn først dersom en hendelse gjør det nødvendig. De er best trent og skal være de første som er klare til å yte innsats. Heimevernet må være relevant og kompetent til å løse sine oppgaver. Utviklingen har vært positiv over tid på dette feltet. Mitt inntrykk er forsterket etter besøket her i Brevik, sa forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen.

Bedre støtte til krisehåndtering

– Regjeringen vil videreutvikle forsvarssektorens evne til å støtte sivil krisehåndtering. Derfor reduserer vi responstiden på helikoptrene på Rygge og Bardufoss, sier forsvarsminister Ine Eriksen Søreide.

Forsvaret har i dag fire Bell 412-helikoptre på to timers beredskap, to på Rygge og to på Bardufoss flystasjon. Helikoptrene på Rygge skal, på anmodning, yte håndhevelsesbistand til politiet. Dette innebærer at helikoptrene aktivt kan bistå politiet i skarpe oppdrag, i tillegg til transportstøtte. Helikoptrene på Bardufoss skal, på anmodning, kunne yte alminnelig bistand til politiet. Dette vil si at helikoptrene kan bistå med transportstøtte til politiet i sikkert område.

Styrkingen betyr at responstiden reduseres fra to timer til en time. Forsvarets øvrige tilgjengelige helikopterressurser vil også kunne benyttes i krisesituasjoner til støtte for sivile myndigheter.

Justisminister Anders Amundsen og forsvarsminister Ine Eriksen Søreide.

Foto: Asgeir Spangne-Brekke, FD

INFORMASJONSSIKKERHET:

NYTT FORSKNINGS- OG UTDANNINGSSENTER

Informasjonssikkerhet er en av samfunnets største utfordringer. Tverrsektorielt samarbeid er tvingende nødvendig.

Bak det ny senteret står Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), Politiets sikkerhetstjeneste (PST), Politidirektoratet (POD) og fire høyskoler med bl.a Forsvaret, Statkraft, Statnett, IBM og Oppland fylkeskommune som medspillere. Den nye samarbeidskonstellasjonen har fått navnet «Center for Cyber and Information Security» (CCIS) og er lokalisert ved Høgskolen på Gjøvik.

KUNNSKAPSUTVIKLING

Samtlige samarbeidspartnere bidrar til senteret for at det skal kunne bli en av Europas største akademiske faggrupper innen informasjonssikkerhet.

Under åpningskonferansen sa statssekretær Laila Bokhari ved Statsministerens kontor at det trolig er første gang at så mange ulike behovs-eiere går sammen om å adressere en viktig samfunnsutfordring. Det er etablert tre professorater.

Blant de mange foredragsholdere

på åpningskonferansen var adm. Direktør Berit Svendsen i Telenor. Hun påpekte at digital kommunikasjon og internett stadig blir mer kritisk for samfunnets evne til å fungere. «Alvorlige hendelser i cyberdomenet kan ikke håndteres av noen aktører alene. Vi tror at etableringen av CCIS vil bidra til å styrke nasjonens evne til å møte trusselen i cyberdomenet», sa Svendsen.

TUNGT REPRESENTERT

Forsvaret har stilt to professorater til disposisjon. «Dette er en investering fra Cyberforsvarets side, med en klar forventning om avkastning. Den vil bestå i at senteret bidrar til å styrke kunnskap om cybersikkerhet, bistår med kunnskaps- og kompetanseoppbygging – og ikke minst bygger en arena hvor aktørene innen fagområdet kan komme sammen og utveksle kunnskap, erfaringer og meninger til felles beste», sa sjef for Cyberforsvaret, generalmajor Odd Egil Pedersen.

KRIMINALITETEN ENDRES

Politidirektør Odd Reidar Humlegård viste til at satsningen på forskning vil bidra til at hele politiet, inkludert Kripos, Økokrim og Politihøgskolen når sine langsiktige mål. «Når kriminaliteten endrer seg må også politiet endre sin kompetanse, sine arbeidsmetoder og sin strategiske tenkning. Gjennom dette samarbeidet skal politiet bli bedre i stand til å forebygge og bekjempe datakriminalitet og alvorlig organisert kriminalitet som bruker moderne teknologi», understreket politidirektøren.

EN KRAFTSAMLING

«Det er en stor glede at så mange samfunnsaktører, både offentlige og private, har sett nytten av denne kraftsamlingen og bidrar med lønnsmidler», sa rektor ved Høgskolen i Gjøvik, Jørn Wroldsen, som uttrykte håp om at regjeringen kunne fatte et politisk vedtak for å sikre senteret langsiktig driftsfinansiering.

EN MILEPÆL FOR KYSTVAKTEN

Testing og evaluering av Kystvaktens nye maritime helikopter, NH-90, har pågått en stund og for ikke lenge siden ble det gjennomført fiskeriinspeksjon der inspektørene ble heist om bord i norsk tråler med denne helikoptertypen.

– Forberedelsene for testing av NH-90 om bord på KV Senja startet i april, hvor vårt fokus var utsjekk av egen flydekkbesetning. Testingen har hatt god progresjon. Siden august har det vært fokusert på tradisjonelle kystvaktoppdrag som fiskerikontroll og overvåking. En naturlig del av dette har vært heising av inspektører på ulike fartøy, forteller

orlogskaptein Trond Einarsen, skips-sjef på KV Senja.

Testingen har foregått i fjordene nord av Harstad og havområdet utenfor Andøya. Disse områdene gir kort flytid fra Bardufoss, hvor NH-90 har sin base når de ikke er embarkert på fartøy. Samtidig gir dette realistiske forhold for operativ testing av helikopteret i kystvaktrollen. Senhøstes var det satt fokus på testing og evaluering i nattforhold.

Kystvakten har nådd en milepæl.

Den første fiskeriinspeksjonen med det nye maritime helikoptret NH-90. Foto: Forsvarets mediesenter

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide er cand. jur. fra 2007 og tidligere leder for Stortingets utenriks- og forsvarskomite (2009–2013). I samme tidsperiode var hun leder for Stortingets Europautvalg. Forsvarsministeren har dessuten gjennomgått Forsvarets Høgskole.

Foto: Thomas Haugersveen/Statsministerens kontor

Verneplikt for alle

Stortinget har vedtatt de lovendringer som er nødvendige for å innføre allmenn verneplikt i Norge.

Dette er et historisk vedtak. Verneplikten er et viktig prinsipp i samfunnskontrakten mellom borgerne og staten, men først nå kan vi si at alle statens borgere tar fullt ut del. Internasjonalt er det Norge nå gjør tilnærmet nybrottsarbeid. Det har vi all grunn til å være stolte over.

Verneplikten ligger fast, det er det stor politisk enighet om i Norge. Det er fordi vi mener at forsvaret av Norge er et ansvar som prinsipielt sett påhviler oss alle. Det finnes i dag ingen logiske argumenter for å beholde en verneplikt for bare den ene halvdel av befolkningen. Derfor utvider vi den til å gjelde begge kjønn. Verneplikten gir Forsvaret et bredt grunnlag for å rekruttere de best egnede og mest motiverte medarbeiderne.

Forsvaret har i dag svært dyktige ansatte og vernepliktige. Samtidig er det et behov for nye former for kompetanse. Våre sikkerhetspolitiske omgivelser er i endring. Det skaper nye utfordringer og oppdrag. Vi står i en krevende sikkerhetspolitisk situasjon i Europa, og ser et komplekst globalt trusselbilde. Parallelt skjer den teknologiske utviklingen stadig hurtigere. Dette påvirker også Forsvaret. Vi må sørge for at vi har et forsvar som står best mulig rustet til å løse oppgavene.

En viktig suksessfaktor for fremtidens forsvar vil være evnen til å rekruttere og beholde rett personell med relevant kompetanse, gode holdninger og høy etisk bevissthet. I den sammenheng gir verneplikten et godt grunnlag. Regjeringen mener samtidig at tiden er inne for en bred gjennomgang av den konkrete innretningen på vernepliktsordningen, særlig med tanke på å modernisere og

utvikle førstegangstjeneste, som i dag utgjør mekanismen for hvordan plikten gjennomføres, i tråd med Forsvarets behov. Regjeringen har derfor nedsatt et utvalg som skal se på alle sider ved vernepliktsordningen. Utvalget skal vurdere de fagmilitære, forsvarspolitiske og samfunnsmessige perspektivene ved verneplikten. Utvalget skal også anbefale en framtidig vernepliktsordning, basert på Forsvarets behov.

Sammen med forsvarsjefens fagmilitære råd som jeg nettopp har bedt om, vil utvalgets anbefalinger bli viktige innspill til den nye langtidsplanen for Forsvaret.

Fra og med 2015 vil alle norske kvinner som er født i 1997 og senere være vernepliktige. De første vernepliktige kvinnene vil møte til tjeneste sommeren 2016. Forsvaret er godt i gang med å legge til rette for å ta imot flere kvinner. Forlegninger klargjøres, og det bestilles nye uniformer og utstyr som er tilpasset kvinner. Forsvaret skal være beredt til å ta imot alle de vernepliktige når de kommer, både kvinner og menn.

Forsvarets ambisjon er at kvinneandelen skal øke på sikt. Det viktigste virkemiddelet for å få det til, er å gjøre førstegangstjenesten mest mulig attraktiv slik at flest mulig kvinner selv vil ønske tjeneste i Forsvaret.

Innføring av allmenn verneplikt er i tråd med prinsippet om like plikter og rettigheter for alle i vårt samfunn. Samtidig er dette nødvendig skritt for at Forsvaret skal få dekket sine kompetansebehov. De lovendringer Stortinget har vedtatt er historiske. Innføring av verneplikt for kvinner bringer oss en langt skritt videre i arbeidet med å skape et forsvar for en ny tid med nye utfordringer.

TEMA:

SIKKERHET OG FORVENTNING

Et høgteknologisk samfunn, mye ekstremvær og travle innbyggere med manglende omtanke for egen sikkerhet gir dårlige odds for fremtiden. Den enkelte av oss må ta grep og løfte frem et økt engasjement.

LIVLIG DISKUSJON PÅ «SÅRBARHETSKONFERANSEN 2014»

Hvordan oppnå raskere beslutninger i offentlige prosjekter og utredninger? Spørsmålet pirret mange av de 130 deltakerne. Noe må ta tid, men det er alltid et forbedringspotensiale. «Sårbarhetskonferansen» arrangeres av Kvinners Frivillige Beredskap (KFB) i samarbeid med Norges Forsvarsforening (NFF).

AV JAN ERIK THORESEN

Arets konferanse fokuserte på den frustrasjon mange føler når viktige sikkerhets- og beredskapsmessige saker skal vurderes i de offentlige organer. Temaet «Beslutningsprosesser i beredskapsammenheng» samlet deltakere fra nær sagt samtlige arenaer innen samfunnssikkerhet og beredskap. Justis- og beredskapsdepartementet, Forsvarsdepartementet, Politiet, representanter fra ulike våpengrener og en lang rekke sikkerhetsansvarlige i privat virksomhet satt i salen da konferanseleder Geir Helljesen kunne introdusere førsteamanuensis Torvald Hærem fra Bedriftsøkonomisk Institutt som første foredragsholder.

FORSKJELL PÅ PRIVAT OG OFFENTLIG SEKTOR

Hærem pekte på ulikhetene mellom det private og det offentlige og det faktum at det offentlige forvalter samfunnets midler og at det i seg selv innebærer at beslutningsprosesser nødvendigvis er mer komplekse. Offentlig sektor er mer utsatt for innflytelse fra omgivelsene, mente Hærem. Han pekte på at ledere i offentlig virksomhet var mindre utsatt for konkurranse og at de måtte forholde seg til flere mål. Om selve strukturen mente Hærem at offentlige virksomheter var mer byråkratiske og at beslutningsprosessen bar preg av mer formalisme enn i privat sektor. Om de verdier som lå til grunn sa Hærem at ledere i offentlig sektor var mindre materialistiske og at motivasjonen for fellesskapets beste var større. Han

tok for seg ulike eksempler på tidsbruk i politiet og Forsvaret der omgivelsene kunne mene at ting tok for lang tid. – Det går ofte galt når en organisasjon som er satt sammen for en tidsrytme- og ett prosedyreset må skifte til en annen. Det er risikabelt når organisasjoner må ta raske beslutninger om noe de vanligvis bruker lang tid på, sa Hærem og tok UD og tsunamien i 2004 som eksempel.

«INNKJØPSMONSTERET»

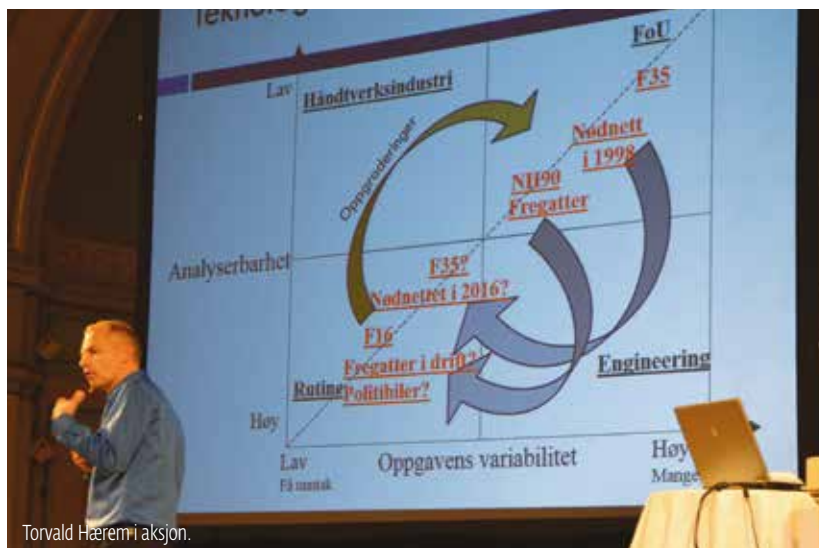
Førsteamanuensis Torvald Hærem fokuserte på forskjellige typer og faser i beslutninger og pekte på at hver transaksjon tok mye tid. Han beskrev dette som «Innkjøpsmonsteret». – Det er vanskelig når teknologien og behovene endrer seg raskt. Prosessen blir arbeidsintensiv, den tar lang tid. En kan stå overfor både usikkerhet og det ukjente. Anskaffelse av fregatter, NH90 helikopter,

jagerfly og utbygging av Nødnett dreier seg om teknologi og organisering. På ett eller annet tidspunkt må valget tas selv om teknologien hele tiden videreutvikles. Dette er en utfordring det offentlige hele tiden må leve med, presiserte Hærem.

KAN DET GÅ FORTERE?

– Det er viktig å bygge ekspertise i en organisasjon og velge leverandører og partnere en stoler på, sa Hærem.

Statssekretær Øystein Bø (H) i Forsvarsdepartementet understreket i sitt foredrag at forsvarssektoren sto oppe i store og kompliserte investeringer. Det dreide seg om 15 milliarder kroner årlig. – Enhver anskaffelse er knyttet til et behov. Noen ganger er det mulig å kunne anskaffe «hyllevarer». Da blir saksgangen hurtig. Vi vurderer løpende mulighetene for innkjøps samarbeid med andre land. På den annen side kan hurtiganskaffelser fort bli dyrt. Forsvarssektoren

Torvald Hærem i aksjon.

Foto: Dag Tangen-Olsen, NFF.

Innkjøpsplanlegging av nye fregatter må nødvendigvis kreve tid.

Foto: Forsvarets mediesenter

foretar årlig rundt 400 investeringer. Noen er meget komplekse. Et godt eksempel er flykjøp. Når tre ulike produsenter ikke er spesielt interessert i å avsløre sine produksjonshemmeligheter blir det fort forsinkelser. FD er blitt en profesjonell aktør og har bedre og sikrere beslutningsgrunnlag i dag enn i 2011. Departementet har en løpende prosess for ytterligere å effektivisere anskaffelser. Anskaffelsesreglene for Forsvaret gjør det mulig å handle raskt når behovet oppstår. For øvrig utgjør selve anskaffelsene stort sett 20 prosent av de samlede kostnader. Det er selve driften som tar mest av budsjettet, sa statssekretær Øystein Bø.

24 ULIKE UTVALG

– Justis- og beredskapsdepartementet må forholde seg til ikke mindre enn 24 ulike organer og utvalg under beslutningsprosessene, fortalte statssekretær Hans J. Røsjarde (FrP) i sitt foredrag. – Mange av sakene er svært komplekse. Vi utfordres løpende på å skulle skille mellom det vesentlige og det uvesentlige. Snart foreligger evalueringen etter sommerens ter-

rortrussel. I etterkant av den vil det bli foretatt beslutninger med sikte på å utbedre eventuelle svakheter ved beredskapen, sa Røsjarde.

STORE PROSJEKTER

Kontreadmiral Jan Jæger tok i sitt foredrag «Store prosjekter tar lang tid» utgangspunkt i maritimt relaterte prosjekter. Han karakteriserte anskaffelsene av korvetter som et eksempel på en dårlig prosess der mye faglig uenighet førte til at beslutningene dro ut i tid. – De involverte ledd i forvaltningen må samarbeide. Her ligger det et forbedringspotensial. Vi må forbedre både håndtering og forståelse. Materiellanskaffelser må bli en egen profesjon. Analyser av tidligere anskaffelser må i større grad legges til grunn for å unngå å gjøre de samme feil om igjen, sa Jæger.

Han sa seg tilfreds med at Anskaffelsesdirektivet for Forsvaret var endret fra 1. januar i år.

SAMSVAR MELLOM RETORIKK OG HANDLING?

Tidligere forbundsleder i Politiets Fellesforbund, Arne Johannessen

holdt et friskt og tankevekkende foredrag under tittelen «Er det samsvare mellom politisk retorikk og handling?» – Egentlig kan jeg bare svare «nei» og gå hjem, sa Johannessen innledningsvis. – I Norge har vi et flott politikorps, verdens best utdannede. Men rammene er krevende i forhold til oppgavene. Underbemanningen er stor. Dataverktøyet skriver seg fra 1994 da OL gikk på Lillehammer. Blant stortingspolitikere er politiet ikke noe populært tema. Det er mer «kult» å snakke om barnehager og skoler. Det politiske ordskiftet preges av den enkeltes ballast. Den største utfordringen er evnen til å lære, sa Johannessen.

UNNGÅR Å TA BESLUTNINGER

– Når en på konferansen fokuserer på hvorfor beslutninger tar tid, kan vi, når det gjelder politiet, nærmest snakke om beslutninger som aldri tas. Det er mye snakk.

Opp gjennom tidene har de ulike justisministre sagt nøyaktig det samme, uansett partitilhørighet. Det gjør ikke saken bedre at politiet mangler personer med politifaglig bakgrunn på toppnivå. Politiet styres av jurister uten en slik bakgrunn. Gjærv-kommisjonens rapport var korrekt. Den påpekte store mangler på grasrota i politiet, men i stedet for å ta tak i det ble det besluttet å styrke toppen! Hva hjelper det med store alarmsentraler hvis det ikke er noen til å ta telefonen i den andre enden når det lokale politiet må rykke ut til en hendelse, spurte Johannessen.

Han karakteriserte Norge som verdens mest naive land. – Vi har færrest antall politifolk pr. innbygger, de laveste straffene og de beste soningsforholdene. Landet kommer til å få enorme problemer med økonomisk kriminalitet i fremtiden om de rette beslutninger uteblir, mente den tidligere forbundslederen.

FRA SIDELINJEN

Tidligere nyhetsanker i NRK, Christian Borch, avsluttet konferansen med et inspirerende innlegg rundt den politiske situasjon i verden og hvor viktig det var å foreta riktige beslutninger til rett tid.

Foto: iStock

– Vi må ikke glemme mestringsaspektet

Professor Jan Hovden ved Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse ved NTNU er opptatt av sikkerhetsspørsmål i videste forstand. – Jeg ser en fare i at vi som enkeltmennesker kan bli overbeskyttet, sier han.

AV JAN ERIK THORESEN

I en årrekke har professor Jan Hovden utvist et glødende engasjement ved Norges teknisk-vitenskapelige universitet i Trondheim. Den teknologiske utvikling har skapt en lang rekke sikkerhetsutfordringer på alle samfunnsarenaer. Disse har løpende blitt integrert i utdanningen av sikkerhetseksperter i regi av professor Hovden, som, i tillegg til å være en inspirerende foreleser, også har skrevet flere bøker og publisert et stort antall fagartikler rundt begrepet sikkerhetsledelse. Landbasert industri og offshore har vært viktige målgrupper.

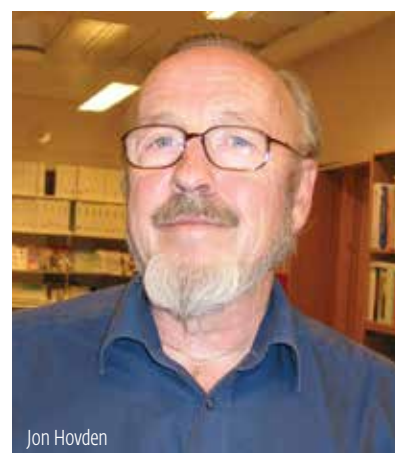
– Mye har endret seg i løpet av de 30 årene jeg har virket ved NTNU. Sikkerheten i norsk arbeidsliv har, naturlig nok, måttet tilpasse seg globaliseringen og den innvandring som følger i kjølvannet. La meg eksempelvis nevne bygg- og anleggsbransjen der det etterhvert har blitt

mange arbeidstakere med fremmedkulturell bakgrunn. Språk, sikkerhetskulturen og krav til oppfølging av detaljer er en utfordring for dem som sitter med ansvaret, ikke bare for security, men også for safety, sier Jan Hovden.

FLERE TYPER SIKKERHET

Professor Hovden påpeker at de sikkerhetssystemer samfunnet har tilrettelagt for oss bidrar til at vi får en trygghetsfølelse.

– Vi tenker at det er godt og bekvemt å bli tatt vare på. Lover, regler og fysiske anordninger gir oss en følelse av at vi kan være trygge for at noe ikke skal skje oss. Vi må imidlertid skille mellom den absolutte farefrie sikkerhet og full sikkerhet. Den absolutte er illusorisk, mens begrepet full sikkerhet innebærer at sikkerheten er ivaretatt så godt som mulig. Det er den sistnevnte kategorien vi lever

Jon Hovden

Foto: Synnøve Ressem, NTNU

i. Når vi sier «så godt som mulig» innebærer det at det alltid vil være rom for at uønskede hendelser kan inntreffe. Vi kan, med andre ord, ikke melde oss helt ut og legge livet i «noen andres» hender. Tvert om blir vi utfordret på det faktum at vi selv må være våkne og følge med. Vårt eget bidrag er helt nødvendig. Trygghet i hverdagen må

bygges på en viss grad av egenmestring. Vi må bli bedre på å ta vare på oss selv, understreker Jan Hovden.

MESTRINGSASPEKTET GLEMMES

– I et godt utbygd velferdssamfunn som vårt blir vi for lett pakket inn i bomull, for å si det slik. Pendelen svinger kan hende for langt i den retning at det er samfunnets overformynderi som gjennom velmente tiltak egentlig gjør oss en bjørnetjeneste, dersom det går utover vår evne til egenmestring. Vi har jo diskusjo-

nen om barns lek og i hvilken grad de skal påpasses til enhver tid. Det er sunt med en balansert diskusjon der evnen til å ivareta seg selv står sentralt. Her må vi skille mellom ressurssterke grupper og svake grupper. De ressurssterke treffer egne valg, mens de ressursvake må beskyttes mot seg selv. Barn i barnehagen tilhører sistnevnte gruppe. For å bli trygge på egen mestringsevne trenger vi utfordringer. Ingen av oss ønsker et samfunn av pyser. Samtidig må ikke pendelen svinge for langt i begge retninger, sier professor Hovden.

ET TANKEKORS

– Ingen er mer opptatt av sikkerhet enn de som driver risikosporter. En overvekt av mine studenter driver med fallskjermhopping, basehopp og fjellklatring. De er pinlig nøye på at alt rundt dem er så trygt som mulig. Du kan si at de er kontrollfrikere. Samtidig forteller dette oss at evnen til å mestre er helt nødvendig. Det er ikke nok med alle slags tekniske hjelpemidler. Overført til en vanlig samfunnsborger må budskapet bli: Du må selv bidra til sikkerheten ved å være bevisst, sier Jan Hovden.

NØDNETT STYRKER SIKKERHETEN

Den nye teknologien bedrer samhandlingen i helsetjenesten og styrker kommunikasjonen med andre nødetater.

En veltrimmet og effektiv akuttmedisinsk kjede krever god kommunikasjon og strukturert samordnet innsats. Selv om nødnett ikke er ferdig utbygd før mot slutten av 2015, har det lenge vært i bruk i store deler av landet etter hvert som basestasjonene er kommet på plass. Så langt rapporteres det at erfaringene er svært gode. Ikke bare legger den nye teknologien til rette for vesentlig bedre samhandling i helsetjenesten som sådan, men styrker også samvirket med de andre nødetatene.

TIDLIG HJELP

Når en ulykke inntreffer kan den enheten som først ankommer skadestedet umiddelbart kommunisere med andre

aktører. På den måten kan en sikre tidlig hjelp til trengende pasienter. Bruk av felles talegrupper i nødnett på vei ut til hendelsesstedet sørger for løpende oppdatering av opplysninger fra den som ankommer først. Det innebærer rask situasjonsoversikt og mulighet for å foreta vurdering av hva som er riktig tiltak eller behandling. Ambulansepersonell som er tilstede hos pasienten kan få støtte fra leger på vakt eller fra spesialister på sykehus. Nødvendig behandling kan iverksettes raskt og færre trenger å bli fraktet til akuttmottak og innlegges der.

NYE OPERASJONSSENTRALER

Når Nødnett er ferdig utbygd skal det være installert til sammen rundt 300

nye operasjonssentraler, AMK-sentraler og akuttmottak. Ambulanse, helikoptre og båter skal ha kjøretøymonterte radioer, mens ambulanspersonell og leger i vaktordning skal ha håndholdte radioterminaler. På denne måten kan akuttmottakene, ambulansetjenesten og legene i legevaktjenesten arbeide sammen og utnytte hverandres kompetanse.

AVSTAND IKKE AVGJØRENDE

I Helsedirektoratet har en lagt sterk vekt på opplæring av brukerne. Det pågår løpende en felles instruktør-opplæring mellom politi, brann og helse. Nødnettinnføringen skal etterlate seg en permanent struktur for å sikre høy kvalitet på opplæringen av nye medarbeidere, også etter at prosjektfasen er over.

– Med Nødnett får AMK umiddelbar oversikt over tilgjengelige ressurser. En er ikke avhengig av hvor nært sykehuset er. Fremtidsutfordringen er hvordan en kan behandle pasienten trygt og effektivt der vedkommende bor. Nødnett har også åpnet muligheten for at en lettere kan avbryte en utrykning dersom situasjonen skulle tilsi det, sier avdelingsdirektør Steinar Olsen i Helsedirektoratet.

Foto: DNK

Foto: iStock

– VI MÅ VERNE OM PRIVATLIVETS FRED

Personvern dreier seg om retten til et privatliv og retten til å bestemme over egne personopplysninger. I et høyteknologisk samfunn der enkeltindividet i stadig større grad etterlater seg elektroniske spor og overvåkningskameraer fanger opp hvor en ferdes, utfordres personvernet. – Den enkeltes følelse av å være trygg må baseres på kunnskap om rettigheter, sier kommunikasjonsdirektør Ove Skåra i Datatilsynet.

AV JAN ERIK THORESEN

Den overordnende målsettingen for Datatilsynet er å bidra aktivt til å ivareta og utvikle et best mulig personvern for norske borgere. For å realisere denne målsettingen har Datatilsynet ulike virkemidler til disposisjon. Disse er saksbehandling, tilsyn- og annen kontrollvirksomhet og informasjonsvirksomhet foruten enkelte organisatoriske, tekniske og økonomiske virkemidler.

– Alle mennesker har en ukrenkelig egenverdi. Som enkeltmenneske har en derfor rett til en privat sfære som en selv kontrollerer, der en selv kan handle fritt uten tvang eller innblanding fra staten eller andre mennesker. Denne retten er bl.a. forankret i Den Europeiske Menneskerettskonvensjonen. Ordlyden i

artikkel 8 lyder: «Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse». Dette er viktig for å sikre felles goder i et demokratisk samfunn. Et dårlig ivaretatt personvern vil også kunne sette demokratiet i fare. Den enkelte kan frykte at opplysninger om personlige forhold kan bli trukket frem og gjort til allmenn oppmerksomhet, sier kommunikasjonsdirektør Ove Skåra i Datatilsynet.

KJENNER IKKE SINE RETTIGHETER

Et fremtredende trekk med dagens samfunn er at stadig flere transaksjoner skjer elektronisk. Kontant betaling og manuell behandling forsvinner gradvis. Den enkelte sam-

funnsborger er dessuten registrert i en lang rekke private og offentlige registre. Det er blitt enklere å samle inn, systematisere, analysere og bruke personopplysninger til mange ulike formål.

– Datatilsynet erfarer at det brytes viktige prinsipper om retten til å få opplysninger slettet, simpelthen fordi det er billigere å lagre opplysninger enn å slette dem. Det er et faktum at det lagres stadig mer data. Vi er sterkt opptatt av at det blir en fornuftig balanse mellom det som er nødvendig og ikke. Datatilsynet får årlig tusenvis av henvendelser fra privatpersoner som er usikre på hvilke rettigheter en har. Vår erfaring er at langt de færreste har noen kunnskaper om dette, forteller Skåra.

INFORMASJONSPLIKT

Virksomheter som behandler personopplysninger har plikt til å gi informasjon om dette både på eget initiativ og når en enkeltperson ber om det.

– Denne informasjonsplikten gjelder både når opplysningene samles inn direkte fra enkeltpersoner og når opplysningene er innhentet fra en tredje part. Alle har rett til generell informasjon om hvordan en virksomhet benytter personopplysninger dersom vedkommende ber om det. Virksomheten plikter å svare så snart som mulig og senest innen 30 dager, presiserer Ove Skåra.

Han legger til at det finnes unntak fra innsynsretten og informasjonsplikten, eksempelvis når noe er underlagt lovbestemt taushetsplikt eller må hemmeligholdes av hensyn til etterforskning av straffbare handlinger.

OVERVÅKNINGSKAMERAER I FOKUS

Montering av overvåkningskameraer på spesielle steder er det blitt mer og mer av de senere år.

– Dette er noe vi følger nøye. Vårt budskap er at før en kaster seg ut i overvåkningsteknologien bør en analysere behovet nøye og foreta en vurdering hvorvidt andre virkemidler kan tas i bruk. Det er litt for lett å si at «det virker så godt andre steder». Datatilsynet ser klare fordeler ved kamerabruk, men samtidig må det være en balanse i det hele. Ukritisk etablering er ikke noe godt personvern, for å si det slik. Og selv der det er formålstjenlig å benytte kameraer, bør lagringen av data ikke eksistere til evig tid. I slike spørsmål er vi både tydelige og uredde, men samtidig seriøse og etterrettelige, sier Ove Skåra.

I Datatilsynets strategi- og virksomhetsplan går begrepene frihet, trygghet og verdighet igjen som en rød tråd. Det er utarbeidet et skjema som kan brukes når en ønsker informasjon om eller innsyn i personopplysninger en virksomhet bruker. Den kan lastes ned fra Datatilsynets hjemmesider.

Foto: iStock

FLEST MULIG GODE LEVEÅR FOR ALLE

Norsk helse- og omsorgstjeneste er blant verdens beste, medisinsk, teknologisk og når det gjelder omsorg. Målet er hele tiden at tilbudene skal være trygge, tilgjengelige, effektive og med kortest mulig ventetider. At enkeltmennesket engasjerer seg er et sunnhetstegn.

Helse- og omsorgstjenesten vil alltid være preget av debatt og spørsmål om prioriteringer. Det dreier seg om en arena som mer enn noen annen kommer nært inn på enkeltmenneskets liv. I en velutbygd velferdsstat som Norge er alle opptatt av at både pasienter og brukere har innflytelse, og ikke minst meninger om den retning helse- og omsorgstjenesten til enhver tid tar.

TRYGT OG GODT

En trygg og god helse- og omsorgstjeneste skal bidra til god helse og forebygge sykdom. Når sykdom rammer, skal helse- og omsorgstjenesten behandle, lindre og bistå i rehabilitering på best mulig måte. Målet er flest mulig gode leveår med god helse, mestring og trivsel og reduserte helseforskjeller. Dette betinger avtalte behandlingsforløp og forpliktende samarbeidsavtaler mellom kommuner og sykehus. Den nylig gjennomførte samhandlingsreformen legger vekt på å skape et mer helhetlig helse- og omsorgstilbud for å gi pasientene et bedre tilbud nærmere der de bor.

SYSTEMATISK OG LANGSIKTIG

Helsemyndighetene legger til rette for en helsefremmende livsstil, slik at det blir enklere å ta sunne valg. Folkehelsearbeidet skal være systematisk og langsiktig og helse skal være et sektorovergripende mål. Kommunene skal se helse- og omsorgssektoren i sammenheng med de andre samfunnsområdene de har ansvar for. Alle som trenger heldøgnsomsorg skal få dette. Derfor må hjemmetjenestene og dagaktivitetstilbud bygges ut, slik at de som ønsker å bo hjemme eller i omsorgsbolig kan få de nødvendige tjenester der.

EN TYDELIG ROLLE

I helsemyndighetenes nasjonale mål heter det at pasienter og brukere skal ha en tydeligere rolle i helse- og omsorgstjenesten. Brukere og pårørende skal møtes med respekt og omsorg.

I samfunnsdebatten spiller media en viktig rolle. Når det tas opp problemstillinger basert på enkelttilfeller, kan det raskt føre til en generalisering. Slike saker bidrar til å stille relevante spørsmål, men skaper også rom for forbedring der det er nødvendig. At enkeltmennesket engasjerer seg er et sunnhetstegn. Sagt med andre or: Misnøye er fremskrittets mor. Det er den enkelte samfunnsborgers eget bidrag som er med på å løfte frem helse og omsorg.

Foto: iStock

– Vi må være på vakt i vår digitale hverdag

Hvor trygt et samfunn kan være avhenger til syvende og sist av den enkeltes holdninger. – Myndighetene kan ikke være over alt til enhver tid. Teknologien utfordrer oss alle i stadig større grad. Enhver må bli sin egen sikkerhetssjef, sier seniorrådgiver Roar Thon i Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).

AV JAN ERIK THORESEN

Daglig er halvparten av Norges befolkning på Facebook. Smarttelefonen er snart allemannseie og vi bruker nettbrett som aldri før. Jo mer vi er på nett, jo mer sårbare er vi. Langt fra alle har tatt inn over seg at livet på nettet faktisk er grenseløst.

– Dessverre er det hos mange en mangel på erkjennelse av at det er noen som har onde hensikter og kan skade oss. I en travel hverdag er det fort gjort å slakke av på aktsomheten. Faktisk er det slik at all informasjon på internett pr. definisjon er på avveie og kan bli gjenstand for misbruk. Det bør få oss til å tenke over hva vi skriver, hvem vi sender til og hvilke meldinger vi bør besvare, advarer seniorrådgiver Roar Thon.

Han mener at mange av oss for lett lar oss imponere av de mange nyvinninger og tar teknologien i bruk uten å vite hva vi utsetter oss selv for.

– Det er de færreste forunt å henge

med i den teknologiske utvikling. Behovet for kompetanse og kunnskap er enormt stort. I praksis er det umulig å sikre oss mot alle slags hendelser. Målet må være å redusere risikoen så mye som mulig. Det må starte med en erkjennelse og dernest å følge de gode råd om tiltak og anbefalinger NSM og andre eksperter gir, sier Thon.

PASS PÅ MOBILTELEFONEN!

Det er grunn til å minne om at en smarttelefon er en datamaskin. Den har et stort bruksområde som gjør den til en viktig informasjonskilde.

– Pass godt på mobiltelefonen og ikke la uvedkommende få tilgang til den. Installer gjerne antivirusprogram som oppdager mistenkelig programvare og virus. Mobiltelefonen inneholder informasjon om samtaler, e-poster, SMS'er og gjerne informasjon om deg som bruker, kontaktnettet ditt, om opplysninger du søker etter og om

hvor du befinner deg. Alt dette kan uvedkommende altså få tilgang til, forteller Roar Thon.

FALSK TRYGGHETSFØLELSE

NSM er opptatt av at vi skal ta de samme forhåndsregler på nettet som vi ville ha gjort i den virkelige verden.

– Det kan være utfordrende å kommunisere med andre på nettet siden vi ikke alltid vet hvem vi faktisk kommuniserer med. Mangel på fysisk tilstedeværelse kan skape en falsk trygghetsfølelse. Tjenester som Facebook, Twitter, LinkedIn og YouTube er i dag så integrert i måten vi kommuniserer på at de er en naturlig del av dagliglivet på nettet. Vær på vakt! Vi må selv bidra til en trygg hverdag gjennom å være ydmyke og ta ansvar ved å lytte til gode råd, framholder seniorrådgiver Roar Thon.

MAT OG VANN GRUNNLEGGENDE FOR SAMFUNNSSIKKERHETEN

Mange faktorer kan påvirke den globale matsituasjon – og derved også den norske. Vi må kunne forvente at myndighetene tar de rette grep.

AV JAN ERIK THORESEN

Ved Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) er en svært opptatt av den rolle mat og vann spiller i relasjon til samfunnssikkerhet og beredskap. Nylig arrangerte FFI konferansen «Norsk matproduksjon og matforsyning – er vi forberedt på tøffere tider?» i samarbeid med Norsk Landbrukssamvirke.

– Tilgang på mat og vann er blant menneskers mest grunnleggende behov og derved viktige forutsetninger for samfunnssikkerheten, sa Janet Blatny, sjef for avdeling Beskyttelse og samfunnssikkerhet ved FFI, i sitt åpningsforedrag. Hun pekte på at begrepet samfunnssikkerhet jo nettopp er definert som den evne samfunnet har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og sikre borgerne liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenning.

– Arbeid med samfunnssikkerhet inkluderer derfor også å se på hvilke faktorer som kan påvirke den globale matsituasjonen. Dette inkluderer blant annet klimaendringer, befolkningsvekst, spisevaner, epidemier, miljøkatastrofer og press på naturressurser. En god global matpolitikk er også god sikkerhetspolitikk, sa Blatny.

SIKRING AV TRANSPORTVEIER

Forsker Sverre Diesen orienterte om de internasjonale trendstudier FFI har utarbeidet.

– Vår studie av trender med konsekvenser for global matforsyning viser at akselererende teknologiske fremskritt, befolkningsøkning og knapphet på ressurser kommer i tillegg til migrasjon, økt urbanisering og klimaendringer. Vi ser en større fare for væpnede konflikter i fattige land med utgangspunkt i ressursknapphet og skjev fordeling av godene. Slike konflikter kan knyttes til sikring av trans-

portveiene for de samme ressursene. Leveransesikkerheten for livsnødvendige ressurser vil i sterkere grad bli oppfattet som legitim grunn for bruk av militærmakt. Disse konfliktene kan få ringvirkninger som leder til vestlig intervensjon og berører i så fall vestlig forsvar indirekte. Når dette er sagt er knapphet på livsnødvendige ressurser i seg selv neppe et sikkerhetsproblem for vesten. De vestlige land har en betydelig egenproduksjon og militær evne til å åpne og sikre transportveiene om nødvendig, sa Sverre Diesen, som understreket at norsk matproduksjon og – forsyning dreier seg om samfunnssikkerhet, men neppe om statssikkerhet.

MÅ BLI MER SELVFORSYNT

Importen av matvarer til Norge øker for hvert år som går, mens produksjonen pr. capita synker. Selvforsyningsgraden for norsk kornavling er på vikende front og mye av jordbruksarealet blir brukt til forproduksjon. Potensialet for nydyrking i Norge er relativt stort og utgjør totalt 12,5 millioner dekar. Av dette er potensialet for nydyrking av korn ca. 2 millioner dekar.

– Det er godt mulig å øke matproduksjonen i Norge med utgangspunkt i norske arealressurser, men det forutsetter at samfunnet forstår alvoret og at politikerne legger til rette for økt matproduksjon. Da må arealnedgangen stoppes og kornarealet økes, påpekte adm. direktør Lars Stuve i Norske Felleskjøp.

Han minnet om Solbergregjeringens plattform der det heter at en vil arbeide for en høyest mulig selvforsyning av mat av beredskapshensyn.

BÆREKRAFTIGE SPISEVANER

Professor i matsikkerhet, Tim Lang, ved Centre for Food Policy, City University London, understreket at spisevanene må endres.

– Vi må få en mer bærekraftig diett. Norge er et lite, men ressurssterkt land med høyt overforbruk. Matsystemet er i krise. Mat er for billig og blir ikke nok verdsatt. Løsningene på problemet er komplekse, men det begynner med at politikernes og konsumentenes innstilling til matpolitikk. Bærekraftig mat er hovedveien til matsikkerhet, sa professor Lang.

Foto: iStock

Gardekompani har stridsteknikk-øving like ved Rustand leir i Asker.

Foto: Didrik Urnerud / HMKG / Forsvarets mediesenter

– OVERBESKYTTELSE GJØR OSS SVAKE

– Et trygt menneske må ta ansvar for seg selv og lære å mestre kriser og uventede hendelser, sier professor i sosialmedisin ved Universitetet i Oslo (UIO), Per Fugelli.

Gjennom en årrekke har professor Per Fugelli fremstått med klare budskap i samfunnsdebatten. Han mener langt på vei at velferdslandet Norge frarøver enkeltmenneskets styringsmulighet i eget liv når en møter uønskede hendelser.

– Vi har tapt mye av den robusthet vi var utstyrt med tidligere. Nå oppdras vi til at alt skal ære så trygt og sikkert. Alle slags påbud og forbud bidrar til å skape urealistiske forventninger. Jeg vil kalle det velorganisert påpassing. Når ansvaret for livet flyttes fra enkeltindividet til ekspertsystemet, sviner mestrings-evnen. I sin iver etter å fjerne oss fra risikozonen blir vi frarøvet nyttig fare, for å si det slik. Vi blir dårlig forberedt til å møte kriser. I vår makelige velferdshverdag blir vi oppdratt til å tro at det alltid er «noen andre» som skal ordne opp når det er nødvendig. Jeg mener bestemt at forbuds-, ombuds- og påbudssamfunnet ikke ukritisk er til det beste for oss, sier professor Per Fugelli.

MOTSATT EFFEKT

– Et trygt og robust samfunn skapes av trygge mennesker som vet å ta ansvar for egen sikkerhet. Skal vi kunne opparbeide en solid egenberedskap må vi kunne bevege oss i risikozonen for å vinne nødvendig erfaring. Når myndighetene arbeider målbevisst for å fjerne alt som heter utfordringer får det faktisk en motsatt effekt. Vi blir likeglade og tilbakelelte i stedet for å være modige og offensive. Faktisk er det slik at vi trenger utviklingshjelp til den selvstendige dømmekraften. Samfunnet må stole mer på det nære folkevett, sier Fugelli.

– KLARE PRIORITERINGER GIR ØKT TRYGGHET

I forsvarsbudsjettet for 2015 satses det betydelig på relevante og moderne kapasiteter for å bygge økt operativ evne.

– Dette er et godt budsjett som samtidig er preget av nøkternhet, realisme og klare prioriteringer, sier forsvarsminister Ine Eriksen Søreide i en kommentar.

Bevilgningen til Forsvaret er økt med over en milliard kroner for å fortsette anskaffelsen av nye kampfly. Stortinget har allerede gitt fullmakt til bestilling av totalt 16 F-35 kampfly for levering i perioden 2015–2018. Nå er det lagt opp til anskaffelse av ytterligere seks fly med planlagt levering i 2019. Satsingen sikrer utviklingen av Joint Strike Missile (JSM). Dette er våpenet som er under utvikling og som best kan møte de operative kravene om et langtreggende antioverflatevåpen med sjø- og landmålskapasitet. F-35 vil, sammen med en rekke støttesystemer og våpen som det norske missilet JSM, sikre at Forsvaret for første gang vil få en reell evne til både å finne og treffe godt forsvarte mål over svært lange avstander.

SAMFUNNSSIKKERHETEN

Gjennom å øke Hærens operative evne, både når det gjelder bedring av kvalitet og tilgjengelighet på materiell og forsyninger og økt treningsnivå, er det et sterkt bidrag til samfunnsikkerheten. I tillegg kommer redusert responstid for helikopterberedskapen på Rygge og Bardufoss til støtte for politiet. I budsjettet fremgår det at bevilgningene til Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) også økes. Håndteringen av alvorlige dataangrep på så vel militære som sivile arenaer blir særdeles viktig i tiden fremover.

ETTERRETNINGSTJENESTEN

E-tjenestens arbeid er høyaktuelt i en tid der verden er i rask endring og er derfor også tilgodesett med økt bevilgning. I 2015 vil E-tjenesten prioritere utviklingen i Russland og nordområdene, men også Afghanistan, Pakistan, Afrika og Midtøsten får høy oppmerksomhet.

Foto: Privat

Anne Homelien ønsket seg et aktivt liv da hun var ferdig med videregående. Så ble det Forsvaret. – Flott at det nå er blitt allmenn verneplikt i Norge. Jeg håper riktig mange jenter gjør som meg hvis de får muligheten, sier hun.

AV JAN ERIK THORESEN

– ANGRER IKKE PÅ AT JEG VALGTE FORSVARET

Som ungdommer flest var Anne Homelien i tvil om hvilken retning yrkeskarrieren skulle ta da hun vokste opp på Lampeland i nærheten av Kongsberg. Videregående tok hun på Flesberg. Hun forteller at det var få elever i hver klasse og at alle ble godt kjent med hverandre.

– Jeg ble bevisst på hvor viktig det er å være i et godt miljø og ble fast bestemt på at jeg ville søke meg til noe som var meningsfylt. Og så måtte det være liv og røre, ikke bare stillesitting bak et skrivebord. Tanken på å skulle bli lærer slo jeg raskt fra meg da jeg så hvilke muligheter Forsvaret hadde å by på. Etter opp-taket og seleksjon bar det rett inn på Befalsskolen på Rena, forteller Anne.

HAR VOKST

Den operative delen på Befalsskolen var rett i hennes gate.

– Ja, vi var mye ute. Skytetrening og sanitetsuker var både spennende og utfordrende. De ni første måne-

dene på Rena var infanteriutdanning med etterfølgende tre måneder fagperiode på Lillehammer. Vi var en relativt liten gjeng ungdommer, rundt treogtyve i tallet, og ble godt sammensveiset. Da jeg gikk inn i Forsvaret visste jeg jo egentlig ikke hva jeg gikk til, men alt har bare vært en opptur. Jeg føler at jeg har vokst som person, lært meg selv å kjenne og er trygg i samkvemmet med andre. Gjennom lederutdanningen på Befalsskolen har jeg dessuten fått kunnskap og kompetanse som er relevant i alle situasjoner i livet, sier Anne Homelien.

SAMBANDSBATALJONEN PÅ BARDUFLOSS

Etter det første året på Befalsskolen søkte Anne seg til Teletroppen i kompani Bravo, nærmere bestemt Sambandsbataljonen på Bardufoss, der hun nå tjenestegjør som seksjonssjef med sersjants grad.

– Jeg begynte her i sommer og skal

være tilknyttet bataljonen i ett år fremover. Hva det blir til senere vet jeg ennå ikke helt bestemt, men mye tyder på at jeg vil søke Krigsskolen. At jeg ønsker å forbli i Forsvaret er i hvert fall hevet over en hver tvil, sier Anne Homelien bestemt.

POSITIVT MED ALLMENN VERNEPLIKT

At kvinne og menn nå likestilles, ønsker hun velkommen.

– Det er flott at kvinner nå får de samme muligheter som menn. Samtidig er det viktig at alt legges til rette når det gjelder det rent praktiske som bekledning og ellers annet som er nødvendig. Dette må raskt på plass slik at nye rekrutter kan føle seg velkomne fra første stund. Så håper jeg den nye ordningen vil innebære en økt kvinneandel. Forsvaret trenger det. Jeg håper riktig mange jenter gjør som meg, hvis de får muligheten, sier sersjant Anne Homelien.

KURS I «PSYKISK FØRSTEHJELP»

KFB Oppland arrangerer kurs i «Psykisk førstehjelp». Kurset går over tre kvelder, henholdsvis 3. og 17. november og 1. desember. Stedet er Tunet Kro i Fåvang. Det er registrert en betydelig interesse hos Norges Bygdekvinnelag og Norske Kvinners Sanitetsforening i Nord-Fron, Øyer og Ringebu.

KFB Rogaland arrangerer kurs i «Psykisk førstehjelp» 18., 19. og 24. november. Trygge Samfunn kommer tilbake med nærmere omtale i sin neste utgave.

«BEREDSKAPSPRISEN 2014»

«Beredskapsprisen 2014» vil bli utdelt på «Linderudkonferansen», som arrangeres 25. februar.

Juryen består av oberst Knut Jahr, tidl. stortingsrepresentant og 1. nestleder i Forsvarskomiteen, Signe Øye, Inger Løven, Personellforbundet, Wenche Rolstad, Norges Kvinne- og Familieforbund og leder Line Raustein, Norges Lotteforbund.

KFB OPPLAND PLANLEGGER MØTE

KFB Oppland er i full gang med forberedelsene til et åpent møte i Nødetsbygget for Gran og Lunner i Gran. Hensikten er å fokusere på den nye politireformen, samarbeid når kriser og katastrofer oppstår og om egenberedskap. KFB vil omtale dette nærmere i neste nummer.

Foto: KFB

KFBs daglige leder, Hanne Garder, hadde en sentral rolle på konferansen.

VELLYKKET FYLKESFORUM

Den 14. og 15. september ble det arrangert møte med KFBs fylkeskontakter på Hurdalsjøen Hotell og konferansesenter. Til stede var 20 representanter. Programmet var lagt opp som et «Hjelp til selvhjelp» der Hanne Garder innledningsvis tok for seg de praktiske sider ved arrangement og gjennomføring av møter og kurs. Hun presenterte en planskisse som fylkeskontaktene kunne anvende lokalt.

Redaktør Jan Erik Thoresen holdt foredrag om «Markedsføring av aktiviteter – bruk av media» der han bl.a. orienterte om den hjelp og støtte fylkeskontaktene kunne få i KFBs sekretariat.

Hanne Garder og Hilde Johansson tok for seg temaet «Gjennomføring og oppfølging» før første dag ble avsluttet med middag og sosialt samvær.

Dag 2 startet med en gjennomgang av aktuelle temaer fra Arbeidsplanen. Styreleder Anne-Lise Johnsen, nestleder Gunhild Snildal Engen og daglig leder Hanne Garder tegnet et utfyllende bilde av bl.a. egenberedskap. Nestlederen orienterte om Allmenn verneplikt og hvilke muligheter Forsvaret kunne by på når det gjaldt utdanning og karriere.

FN-resolusjon 1325 sto også på programmet. Fylkeskontaktene fikk en oppdatering om hva status nå er.

Hanne Garder redegjorde for de forestående KFB-konferanser «Totalforsvarskonferansen» og «KFBs Kvinnekonferanse» før ordet ble fritt for meningsutveksling.

Evalueringen etter «Fylkesforum» var positiv.

KFB FORNYER SIN HJEMMESIDE

KFB har tatt grep for å fornye www.kfb.no. De som klikker seg inn vil nå møte en ny forside. Samtidig er prosessen for å legge ut stoff forenklet.

NYTT fra medlemsorganisasjonene

Foto: Lotteforbundet

LOTTEFORBUNDETS «ANERKJENNELSESPRIS 2014»

«Anerkjennelsesprisen» ble første gang utdelt under Norges Lotteforbunds Genderkonferanse. Den tilkjennes kvinner som gjennom tjeneste i, eller for, Forsvaret har gjort en innsats for hjem og fedreland. Prisen er et ledd i å skape et positivt omdømme for Forsvaret, bidra til økt forsvarsvilje i befolkningen og øke rekrutteringen av jenter til Forsvaret. Prisvinner ble Marianne Mjelde Knutsen.

SAVNER HANDLEKRAFT HOS STATSRAÅDEN

– Nå håper vi at landet har en helseminister som kan vise handlekraft. Når antall fødsler utenfor sykehus er doblet og dødeligheten ikke er gått ned, da må noe gjøres. For det dør flere i fødsler utenfor sykehus enn i sykehus. Da er nedleggelse av lokale fødetilbud ikke medisinsk forsvarlig. Dette må stanses – og det må stanses nå, sier forbundsleder i Norges Kvinne- og familieforbund, Elisabeth Rusdal.

Norsk Luftambulans har gjennomført en undersøkelse som viser at dobbelt så mange fødsler de siste tretti år skjer utenfor sykehus. Den dokumenterer at i samme tidsrom har antall fødeinstitusjoner sunket fra 158 til 51 i dag. Videre har reiseveien blitt atskillig lengre. Når en så ser at dødeligheten ikke har sunket er det grunn til å stille spørsmål om nedleggelse var riktig, spør forbundet.

– Vi har bedt helseministeren om å sette i gang tiltak som vil bidra til at kvinner skal føle trygghet og forutsigbarhet i forbindelse med sin kommende fødesituasjon og at det ansettes flere jordmødre innen kommunehelsetjenesten. Slik vi oppfatter det må det også tiltak til for å utdanne flere jordmødre. Vi er klar over at dette vil ta noe tid. I mellomtiden ber vi om at nedleggelse av lokale fødetilbud og sammenslåing til større enheter stanses umiddelbart. Vi kan ikke lenger akseptere at situasjonen får fortsette. Derksom vi vil ha folk boende utenfor de store byene, må vi legge forholdene til rette, sier Elisabeth Rusdal.

REDNINGSSKØYTE PÅ PENGESDEL

Historisk redningsskøyte blir motivet på neste 500 kroners seddel, som skal tas i bruk i 2017. Norges Bank får årlig rundt 70 søknader om å få designe de nye pengesedlene. Designer Terje Tønnessen og The Metric System ville lage en seddel som var folkelig og vise hvor mye redningsskøytene har betydd – og fremdeles betyr – for sikkerheten langs kysten.

Norges Bank hadde «havet» som utgangspunkt.

– Etableringen av Redningsselskapet i 1891 var et viktig ledd i utviklingen av velferdsstaten. Ideen om Redningsselskaper er i tråd med et av de viktigste idealene landet er bygget på, nemlig at det offentlige tar ansvar for folkets sikkerhet og velferd. Selskapet sørget for å gjøre noen av våre viktigste, men farligste arbeidsplasser betydelig tryggere. Det sikret folks mulighet til å kunne etablere samfunn og næringsvirksomhet i utsatte områder, sier grafisk designer Terje Tønnessen.

KURS I KONFLIKTHÅNDTERING

Personellforbundet er i gang med å arrangere sine årlige kurs i konflikthåndtering. De er beregnet på medlemmer og tillitsvalgte. Hensikten med kurset er at deltakerne lettere skal kunne gå inn i konflikter som oppstår. En ser nærmere på hvordan mennesker kan oppfatte de forskjellige situasjonene partene kan havne i, hvordan negativt stress påvirker den enkelte og hvordan en håndterer tilbakemeldinger.

Det faglige innholdet omfattes det å takle negativt stress og utbrenthet, kommunikasjon, om å sette søkelyset på seg selv i konfliktsituasjoner, motivering og demotivering, type konflikter og veileder/meglernes rolle.

Kursene arrangeres i Drammen og Tromsø.

En høyaktuell bok!

Bli med på et unikt streiftog gjennom en spennende tidsepoke. Må leses av alle som er opptatt av landets sikkerhet i bredt perspektiv.

«Kvinnenes forsvarshistorie 1990–2010, bind II» kan bestilles hos Kvinners Frivillige Beredskap (KFB) på kfb@kfb.no eller telefon 22 47 82 60. Pris kr 300. Porto kommer i tillegg.

KFB er et samarbeidsorgan
for følgende landsomfattende
humanitære, kulturelle og
faglige organisasjoner:

NEGOTIA

NETTVERK FOR
KVINNELIG BEFAL (NvKB)

NORGES KVINNE- OG
FAMILIEFORBUND (K&F)

NORGES LOTTEFORBUND (NLF)

PERSONELLFORBUNDET (Pefo)

REDNINGSSKAPET (RS)

HOVEDSTYRET

LEDER

Anne-Lise Johnsen

styreleder@kfb.no

NESTLEDER

Geirhild Snildal Engen

gsengen@hotmail.com

MEDLEMMER

Anne-Sophie W. Bondeson (K&F)

bondeson@yahoo.no

Line Wigdal Raustein (NLF)

forbundsleder@lottene.no

Synnøve Lohne-Knudsen (NEGOTIA)

slk@negotia.no

Irene V. Simonsen (RS)

irene.v.simonsen@gmail.com

Miriam Weierud (NvKB)

mweierud@gmail.com

Inger Løwen (Pefo)

inger.lowen@pefo.no

SEKRETARIATET

ORG. SEKR. / DAGLIG LEDER

Hanne Guro Garder

hanne.garder@kfb.no

SEKRETARIATSMEDARBEIDER

Hilde Andrea Johansson

hilde.johansson@kfb.no

REDAKTØR

Jan Erik Thoresen

redaksjon@kfb.no

FYLKESKONTAKTER

AUST-AGDER

Gro Jareid
976 34 035
ghj.eid@gmail.com

HORDALAND

Bjarnhild Hodneland
928 93 155
bhodneland@gmail.com

OSLO OG AKERSHUS

Marita Pettersen
901 86 949
maritahp@gmail.com

SØR-TRØNDELAG

Liv Aasen Mjelde
905 38 051
l-aamjel@online.no

VEST-AGDER

Borghild Allende
994 78 353
borgall@online.no

BUSKERUD

Kari Harm
917 28 547
kaharm@online.no

MØRE OG ROMSDAL

Anne-Lise Johnsen
412 48 664
anlijohnsen@gmail.com

ROGALAND

Olaug Tveit Pedersen
913 82 124
olaug.t.pedersen@lyse.net

TELEMARK

Åsne Fjeld
971 18 822
aasnesfjeld@gmail.com

VESTFOLD

Solfrid Bergan
975 34 676
godt.salg@start.no

HEDMARK

Grete Nordbæk
970 61 098
greno10@online.no

OPPLAND

Wenche Rolstad
402 44 896
wrwenche@gmail.com

SOGN OG FJORDANE

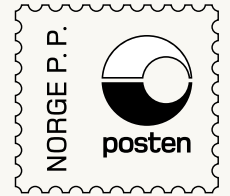
Nina C R Solvi
926 67 111
ncathri@online.no

TROMS

Emmy Iversen
977 62 598
emmyiversen@yahoo.no

ØSTFOLD

Inger Rognehaug
908 56 626
rognehau@online.no

POSITIV SATSNING PÅ HEIMEVERNET

Foto: Forsvarets Mediesenter

I tråd med Langtidsplanen for Forsvaret viderefører regjeringen satsingen på Heimevernet, viser tall fra Statsbudsjettet.

Allerede i inneværende år har Heimevernet nådd målsettingen i Langtidsplanen om trening for minimum 62 prosent av områdestrukturen. Denne positive utvikling skal videreføres for HV-områdene og alt befall vil gjennomføre befallstrening i 2015. Budsjettet er styrket med 27,5 millioner kroner.

Treningsnivået skal i 2016 tilsvare fem dagers trening med hvert annet år

for mannskaper og seks dagers årlig trening for befalet.

Innsatsstyrkene skal videre føre et høyt trenings- og øvingsnivå hvor minst 90 prosent av styrkene trener årlig. Samtidig viderefører regjeringen den ekstraordinære satsingen på enkelte innsatsstyrker fra 2014. Tropper fra fem utvalgte innsatsstyrker skal også i 2015 trene inntil 30 dager.

Også kurs- og kompetanseutviklingen vil bli betydelig styrket for vernepliktig befall og spesialister i Heimevernets organisasjon. Samlet skal tiltakene ytterligere forbedre Heimevernets operative evne.

Heimevernssoldater under en øvelse på Karl Johans gate i hovedstaden.

**Hvordan skape
et trygt og
robust samfunn?**

Klikk deg inn på

www.kfb.no

KFB
Kvinnens Frivillige Beredskap